

de Panorama Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 32 — 10 AUGUSTUS 1951

Alleen voor abonné's van PANORAMA 5 ct.

AAN HET DIERENSTRAND

HANS *en de onbewaakte overweg*

Hans was altijd dol geweest op treinen en seinen, op stations en wissels, op locomotieven en draaischijven. Het kwam dan ook goed uit, dat hij zo dicht bij het kleine stationnetje woonde, dat echter helaas niet meer gebruikt werd dan alleen voor het vervoer van goederen.

De grote treinen reden er doorheen, en de passagiersdienst was nu overgenomen door een aantal bussen. Maar één keer per dag, in drukke tijden zelfs wel twee keer, kwam er 'n locomotief met een sleep vrachtwagens, en als Hans vrij was van school, kon hij zijn hart ophalen. Hij mocht bij het rangeren wel eens meerijden op de stoomlocomotief en hij had zijn ogen niet in zijn zak gestoken, zodat hij vrij aardig wist, hoe het ding in elkaar zat en hoe je er mee kon rijden.

Even voor het kleine station was de onbewaakte overweg en die moesten de meisjes en de jongens van de school viermaal per dag passeren, als ze naar school gingen en van school kwamen. Natuurlijk kregen al die kinderen, zowel thuis als op school, steeds weer te horen, dat ze toch vooral voorzichtig moesten zijn en terdege uitkijken, maar veel ouders waren toch wel zo voorzichtig, om hun kinderen steeds weer naar school te brengen en van school te halen.

Maar . . . . daar kwam verandering in, toen Hans tien jaar was. De school begon op 4 September en Hans, die het nieuwe spoorboekje ijverig bestudeerd had, wist, dat de trein naar het zuiden om ongeveer 8.23 in de ochtend moest passeren.

Meteen begreep hij het gevaar en hij nam 'n kordaat besluit. Voortaan zou hij elke ochtend, behalve op Zondag natuurlijk, om tien minuten voor half negen bij de onbewaakte overweg zijn, want juist om die tijd kwamen er veel kinderen over de onbewaakte overweg. De school begon namelijk om half negen.

Gedurende de eerste weken bleven veel ouders vasthouden aan de oude gewoonte: ze brachten hun jonge kinderen zelf naar school. Maar toen ze daar elke morgen Hans zagen staan, als een trouwe wachter midden op de overweg, toen ze zagen, hoe Hans bij het naderen van die trein naar het zuiden als een verkeersagent midden op de weg ging staan en alle verkeer liet stoppen, kregen ze vertrouwen in die flinke jongen.

Nu gaan boeren niet over een nacht ijs en het duurde enkele maanden, voor alle ouders het zeker wisten: op Hans kon je rekenen! Hans was nooit te laat, Hans stond daar elke ochtend en geen kip kwam er door, wanneer de trein in aantocht was. Zelfs de boeren met hun karren en de vrachtrijder en de auto's van de melkfabriek begonnen vast op Hans te rekenen, wanneer ze tussen tien voor half negen en half negen die overweg moesten passeren.

Ze keken alleen maar naar Hans en als die geen teken gaf, dan minderden ze niet eens vaart en reden ze door, zonder naar rechts of links te kijken. Zó groot was het vertrouwen in de nieuwe wachter.

Het kwam wel voor, dat de trein naar het zuiden vertraging had, maar op school wisten het hoofd en de onderwijzers ook, dat Hans in de ochtend op de trein lette en als hij te laat op school kwam, hoefde hij alleen maar te zeggen:

„De trein was te laat, meneer . . . ."

En dan kon hij gaan zitten en meneer zei glimlachend: „Goed, jongen.... ik weet er van, hoor."

En zo werd dat een vaste gewoonte en toen de nieuwe cursus een jaar later begon, was Hans weer op zijn post en dat duurde zo drie jaar. Geen van de ouders dacht er meer over, de kinderen naar school te brengen. Allemaal rekenden ze op Hans en dat konden ze ook, want steeds was hij op zijn post.

En toen brak het laatste schooljaar aan voor Hans. Op zeventien October was hij gewoon om half acht opgestaan, hij kleedde en waste zich snel, hij ging ontbijten en daarna was er nog tijd genoeg over om voor moeder wat kleine houtjes te gaan hakken achter het huis. Moeder had die houtjes nodig voor het aanmaken van het fornuis en het was vaste gewoonte, dat Hans er voor zorgde.

Ja, Hans was een flinke, handige jongen; maar zelfs de beste kan een ongeluk overkomen en als kleine Piet die bananeschil niet had weggegooid, was er nog niets gebeurd. Maar nu gleed Hans precies over die schil uit en toen de bijl naar beneden suisde, kwam hij niet in 't blok terecht, maar precies in Hans' voet. Hij ging door de schoen heen en er druppelde bloed op de grond.

En wat Hans nog nooit gebeurd was.... hij voelde een hevige pijn, toen zag hij sterretjes, alles werd zwart voor zijn ogen en hij zakte in elkaar. Zo vond moeder hem vijf minuten later....

Op deze ochtend van de zeventiende stapte Piet Zwart naar school en hij trok een brede strandwagen, waar zijn twee zusjes in zaten. Piet zat al in de vierde, maar de tweeling was pas op school gekomen.

Zonder op te letten, zonder op of om te zien, passeerde Piet de onbewaakte overweg.... hij zag de trein pas, toen deze vlak bij hem was.... toen gaf hij nog een laatste, wanhopige ruk aan de wagen en daarna maakte hij een wilde sprong.... in veiligheid.

Hij hoorde een afschuwelijk kra-

ken, toen gillen en even daarna het krijsende piepen van de treinremmen. Toen Piet tot zichzelf kwam, zag hij eerst niets.... daarna 'n hoop versplinterde latten en toen zijn zusje Mientje, die huilend bij de splinters stond. Pas een minuut later kroop Marietje huilend en vol butsen en builen uit de greppel, onder aan de spoorbaan.

Nu, ook de beide kinderen waren met de schrik vrijgekomen, maar de oude strandwagen was volkomen vernield.

Hans hoorde er van, toen hij met een verbonden voet in bed lag. Hij schaamde zich, omdat hij flauw was gevallen.

Maar de correspondent van de grote krant hoorde er ook van en zo kwam het, dat er een stuk verscheen in een van onze grootste dagbladen, en daar stond boven:

„Ongeluk op onbewaakte overweg!! Tijdens afwezigheid van jonge wachter!"

En daar kwam het hele relaas. Hoe de Spoorwegen nu al jaren profiteerden van de medewerking van een schooljongen en hoe er op de eerste dag dat deze ziek was, al een ongeluk was gebeurd.

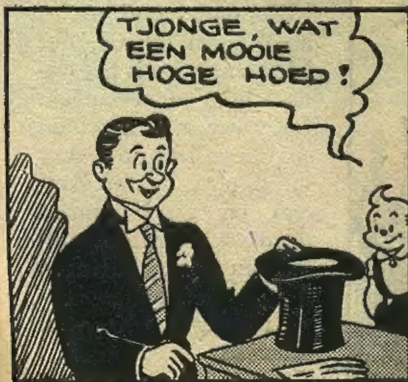
Om kort te gaan, drie maanden later stond er een huisje bij die overweg en daar zat een wachter in en Hans was zijn baantje kwijt. Hij sprong al lang weer rond en behalve een litteken was er van zijn wond niets meer te zien.

Maar hij zwol van trots, toen de burgemeester zelf op school kwam, om hem voor het front van alle leerlingen en alle onderwijzers en onderwijzeressen een medaille op de borst te spelden.

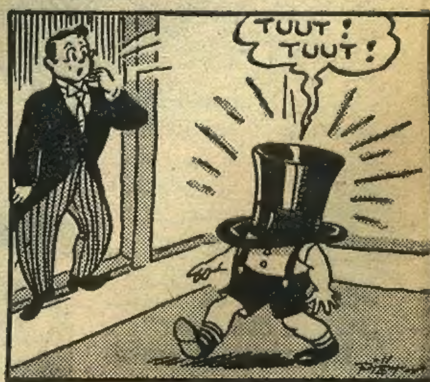
Het was de medaille van de gemeente voor moed, beleid en trouw.

En nog onwrikbaarder werd Hans' besluit, om later in dienst te gaan bij de Spoorwegen; en als hij zich zo flink blijft ontwikkelen, zal hij het er eenmaal heel ver brengen.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

HECTOR past op ZUSJE

Moeder heeft de kinderwagen
In het zonnetje gezet;
Grote broer mocht zusje dragen
En die kraaide van de pret.

Broer wou best bij zusje blijven,
Lekker soezen in het gras!
Maar hij moest de koeien drijven
Naar de weide bij de plas.

Hector werd dus aangesproken.
Hector! Komen! Opgelet!
Zusje's oogjes zijn gesloten;
Zoetjes slaapt ze in haar bed.

Hector wil ook wat gaan slapen;
Lui en loom legt hij zich neer.
Door de hitte moet hij gapen
In het drukkend warme weer.

Maar opeens spitst hij de oren
En zijn haar rijst steil omhoog....
Wat kwam zo zijn rust verstoren,
Dat zijn rug van spanning boog?

Twee verdwaalde bijtjes lopen
Naar de rand van zusjes dek....
Reeds komt Hector aangeslopen;
Zie, zijn tong hangt uit zijn bek!

Snuivend komt hij met zijn asem
Bij de beide bijtjes staan,
Die, beduusd door al die wasem,
Onverwijld de lucht ingaan.

Hector heeft met trage schreden
Zich weer naar zijn plek gericht.
Ja, hij voelt zich echt tevreden,
Want hij deed zijn volle plicht.

L. S.

LEERRIJKE LESSEN

De arend en de schildpad

Een schildpad vond 't erg vervelend, altijd in een soort hol te moeten zitten met een dak boven haar hoofd, terwijl andere dieren lustig door de lucht dartelden.

Allemaal een kwestie van aanpakken en leren, dacht de schildpad.

Dus klampte zij op zekere dag een arend aan en vroeg hem of hij zo vriendelijk wilde zijn, haar te leren vliegen.

„Onzin," zei de arend, „wat jij wilt is onmogelijk. Je bent niet geschapen om te vliegen, maar om te lopen."

De wijze arend zei nog veel meer, maar hoe harder hij trachtte de schildpad te overtuigen dat het niet ging, hoe harder de schildpad aandrong.

„Nou, als je dan toch wilt," zei de arend, „vooruit dan maar."

Hij greep de schildpad beet met zijn sterke klauwen, spreidde zijn zware vleugels open en schoot steil de lucht in.

Sjonge, wat vond die schildpad dat heerlijk.

„Laat me nu maar los," gilde ze, „ik kom best op mijn eentje naar beneden."

„Je zult je zin hebben," zei de arend.

Hij opende zijn klauwen en daar ging de vliegster. Als een zware baksteen omlaag, net boven een rotspartij.

Krak, zei 't dikke stevige schild en de arme schildpad spatte in brokken uiteen.

Zo ondervond ze tot haar eigen schade, dat het nooit goed is het onmogelijke te verlangen. Laten we onze krachten sparen en benutten voor die dingen, die we kunnen en goed kunnen doen en ze niet verspillen aan allerlei pogingen die tot niets leiden, tenzij tot eigen schade en schande.

ONZE WONDERE WERELD

WESPEN BOUWEN EEN WONING

WESPEN ZOEKEN HET NIET IN KORVEN ZOALS DE BIJEN, MAAR LIEFST ONDER DE GROND.

DRIE SOORTEN WESPEN

KONINGIN, DIE HET NEST STICHT

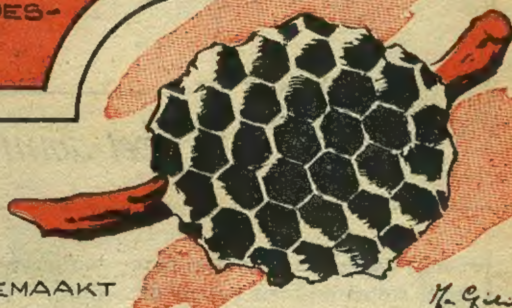

ARBEIDSTER

MANNETJES-WESP

VAN DE ONDERKANT ZIET HET ER ZO UIT.

HET WESPENNEST WORDT ONDER DE GROND AAN EEN OF ANDERE STEVIGE WORTEL VASTGEMAAKT

DOORSNEE VAN EEN WESPENNEST

B WORTELS, WAARAAN HET NEST IS VASTGEMAAKT.

C. RUIMTE TUSSEN NESTRAND EN HOL.

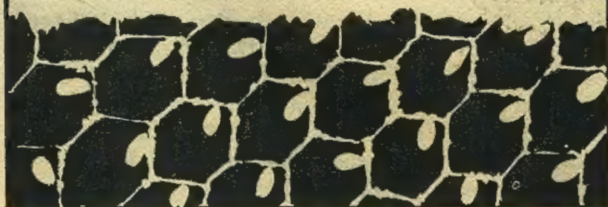
A TOEGANG VAN BUITEN AF.

D. ENIGE TOEGANG TOT HET KONINKRIJK.

1 TOT 7. DE RATEN.

WESPENCELLEN, DIE ELK EEN EITJE BEVATTEN, DAT IS VASTGEPLAKT AAN EEN VAN DE ZIJKANTEN.

VAN EITJE TOT VOLLEDIGE WESP.

FREDDIE, *het domme eekhoorntje*

Het huis van de familie van Doveren stond midden tussen de eike- en dennebomen. Een echte tuin was er niet; alleen hier en daar een flinke open ruimte, waar gras groeide. Daar zaten de mensen 's zomers vaak in heerlijke luie stoelen te genieten van de buitenlucht.

Als de kinderen niet al te veel lawaai maakten en de hond niet in de buurt was, sprongen de haasjes en konijntjes er zo maar in het rond. Menigmaal kon je ook een roodbruin eekhoorntje in een boom zien klimmen of zich langs de stam omlaag laten glijden.

In een holletje van de oudste eikeboom woonde kleine Freddie Eekhoorn. Freddie vond, dat hun huisje het warmste en gezelligste was van alle eekhoornhuisjes uit de buurt. Erg veel had hij trouwens nog niet van zijn omgeving gezien, want hij was nog maar een erg klein eekhoorntje en mocht er niet alleen opuit. Zijn vader en moeder waren doodsbenauwd, dat hem een ongeluk zou overkomen.

„Denk er om, Freddie, in de buurt van ons holletje blijven," waarschuwde moeder Eekhoorn meermalen per dag, voordat ze er opuit trok om voedsel te verzamelen. „Later, als je nog wat groter bent, mag je mee noten en ander eten zoeken voor onze wintervoorraad. Nu nog even geduld."

„Ja, moeder," zei Freddie gehoorzaam.

Maar 's avonds in zijn bedje lag hij er telkens over na te denken, hoe heerlijk het toch wel moest zijn, wat meer van de wereld te zien. Zou hij eens stiekem op verkenning gaan?

Op zekere avond nam hij een besluit: „Ja, ik doe het. Morgen!"

De volgende dag werd hij al vroeg wakker door de zon, die vriendelijk door het raam van zijn slaapkamertje scheen. Freddie sprong meteen uit zijn bedje. „Fijn, vandaag ga ik er opuit."

Hij bofte. Zijn vader was al op pad om voedsel te bemachtigen. Moeder Eekhoorn was druk in de weer de stoep voor het holletje te vegen. Daarna nam ze haar boodschappenmandje en ging boodschappen doen. Freddie zag zijn kans schoon.

Vlug wipte hij het holletje uit en liet zich, foetsj, langs de stam van de eik naar beneden glijden. Even later rende hij het grasveld op. Nu zou hij die twee lange palen, die daar in de grond stonden, eindelijk eens van wat dichterbij kunnen bekijken. Bomen waren het niet, want ze hadden geen takken. Wel waren er allemaal draden tussen gespannen.

Daar ging de deur van het huis open en kwam mevrouw van Doveren naar buiten. Freddie verschool zich gauw achter een bessenstruik en gluurde toen voorzichtig om 'n hoekje, om te zien wat er verder gebeurde. Hij zag, hoe de mevrouw van het huis allerlei vreemde voorwerpen aan de draden tussen de twee palen hing. En Jantje mocht zijn moeder daarbij helpen. Telkens gaf hij haar wat aan. Jantje was nog maar een klein jongetje, dat nog niet eens naar de kleuterschool ging. Freddie voelde zich een beetje beschaamd, dat Jantje zijn moeder al zo goed kon helpen, terwijl hij thuis altijd nog maar als een baby werd behandeld.

Zo gauw mevrouw van Doveren naar beneden ging, klom Freddie, snel als de wind, in een van de palen. Hij was reuzenieuwsgierig, wat dat toch voor grappige dingen waren, daar aan die draden. Ze zwaaiden zo vrolijk heen en weer in de wind. En wat hadden ze een mooie kleuren! Hij besloot zo'n ding eens van vlakbij te bekijken. Hm, snuffelde hij er aan. Dat rook lekker. Hij knabbelde even. Dat smaakte best! Hij knabbelde nog eens en nog eens. Verscheidene stukken aan de lijn kregen zo een beurt van die domme Freddie.

Maar toen kwam de mevrouw weer naar buiten om nog meer goed op te hangen. Ze schrok toen ze zag, wat Freddie gedaan had.

„Ondeugd! Je hebt gaten in mijn mooie wasgoed geknabbeld!" riep ze boos. „Maak dat je wegkomt!"

Die mooie dingen waren zeker niet om op te eten, dacht Freddie bedroefd en begon zowaar een beetje te huilen. Hij vond het ook zo erg, dat de mevrouw van het huis boos tegen hem had gedaan.

Zo vond hem even later zijn moeder. Die was ongerust geworden, toen ze Freddie niet thuis vond en dadelijk op zoek naar hem gegaan.

„Stoute jongen, waar heb je gezeten?" vroeg ze streng. „Ik had je nog zo verboden om weg te lopen."

„Ik zal het nooit meer doen," snikte Freddie. Nu begreep hij pas, dat hij echt nog te klein was om alleen op stap te gaan.

„Moeder, mag ik u straks helpen," vroeg hij, toen ze weer thuis waren, „als u het holletje gaat schoonmaken?"

Dat vond zijn moeder best. En Freddie voelde zich een beetje getroost, dat hij zich nu, net als Jantje, ook een beetje verdienstelijk kon maken.

DE BELGISCHE VACANTIE

De vacantie was weer geëindigd; ál te gauw geëindigd, vonden de meeste kinderen. Enkelen waren van school vertrokken; ze hadden de leeftijd, dat ze aan het werk konden gaan; de meesten zouden nog een vol jaar bij meester Dierx blijven, sommigen omdat ze nog leerplichtig waren, anderen omdat ze zich voorbereiden wilden op Mulo, H.B.S. of Gymnasium.

„En, Bas," vroeg meester in het namenkwartiertje, „ben je veel opmerkelijke namen in België tegengekomen?"

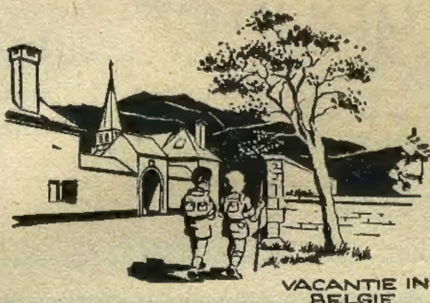
„Nou, meester, de meeste zijn me weer ontschoten; ze klonken zo vreemd in mijn oren. Maar enkele kan ik er toch wel opnoemen. En wat me opviel was, dat heel veel achternamen ook anders klinken dan bij ons."

„Over die achternamen hebben we het later nog wel eens, Bas. Noem nu maar eens een paar van die vreemde voornamen op."

„Van meisjesnamen heb ik bijvoorbeeld onthouden: Babette, Claire, Cécile, Denyse, Bernadette en Regien; en van jongensnamen: Stan, Hilaire, Etienne, Eugène, Gilles en Machiel. Er zijn er nog veel meer, maar ze schieten me nu niet te binnen."

„Aan dit lijstje hebben we voorlopig dan ook wel genoeg," meende meester. „Laten we eerst de meisjesnamen maar eens bekijken; dan behandelen we de jongensnamen de volgende week.

Om met de laatste meisjesnaam te beginnen: ik geloof niet, dat Regien een bizonder Belgische naam is; ik heb hem hier ook wel eens ontmoet; 't is een afkorting van Regina, dat koningin betekent.

VACANTIE IN BELGIE

WAT ZEGT MIJN NAAM?

Bernadette is een verkleinwoordje van Bernarda, Bernharda, en betekent dus, zoals we vroeger al eens gezien hebben, evenals Bernhard, Barend: sterk als een beer, dus de krachtige, de dappere.

Cécile en Claire zijn niet anders dan Franse vormen van Cecilia; de blinde, en Clara: de heldere, de reine.

Denise is de vrouwelijke naam van Dionysius, en wil zeggen: de vrolijke. Dit is werkelijk een naam, die men bij ons zelden zal aantreffen. Evenzo staat het met Babette. Babette is een vleinaampje, afkomstig van Barbara; Barbertje, dat hetzelfde is als Babette, werd vroeger bij ons ook wel gebruikt. De betekenis van Barbara — het mannelijk woord is barbarus — is: vreemdeling, buitenlander. Ons Nederlandse woord barbaar is er van afgeleid. Barbaar heeft een ongunstige betekenis gekregen, maar oorspronkelijk was voor de Romeinen ieder, die geen Romeins burger was, al was hij nog zo geleerd en nog zo beschaafd, een barbarus: een vreemdeling."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

JACOB VAN HEEMSKERK

was een wakkere zeeheld, die op dertien Maart 1567 te Amsterdam werd geboren. In 1607 stelden de Staten hem aan tot admiraal over de vloot, die was uitgerust om tegen de Spanjaarden te vechten. Van Heemskerk stevende met zijn vloot, die uit zesentwintig schepen bestond, de Straat van Gibraltar binnen en tastte er de Spaanse zeemacht aan, die onder leiding stond van admiraal Avila.

Reeds 't tweede schot, afgevuurd door 't Spaanse admiraalschip, ontnam Van Heemskerk zijn linkerbeen, zodat hij neerviel.

Toen hij zijn einde voelde naderen, sprak hij zijn volk nog moed in. Hij stierf op vijfentwintig April 1607; eerst nadat een volledige zege was behaald, vernam het scheepsvolk, dat Van Heemskerk was gesneuveld.

De Spanjaarden verloren toen elf schepen, hun admiraal en viceadmiraal, terwijl de zoon van de admiraal gevangen werd genomen.

Het lijk van Van Heemskerk werd overgebracht naar Amsterdam, waar het op staatskosten plechtig ter aarde werd besteld in de Oude Kerk; men kan de graftombe zien ten noorden van het mooie koor.

Vonkje
de vrolijke vrijbuiter

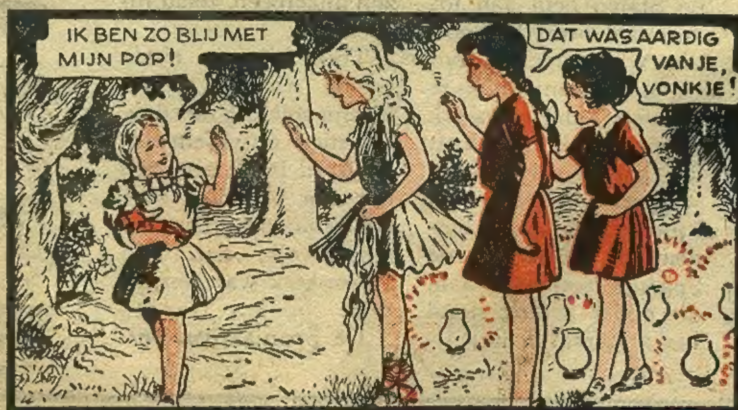
Vonkje had op de dansweide in het bos een arm meisje aangetroffen, dat zielsgraag een pop wilde hebben, en ze kleedde daarom een pop aan, die ze zelf bezat.

1 Op de avond van midzomerdag danste Vonkje op de weide. Bewonderend staarde het arme kind naar wat haar een elfje scheen. Vonkje danste naar haar toe en zei: „Kijk, de elfjes hebben je wens verhoord."

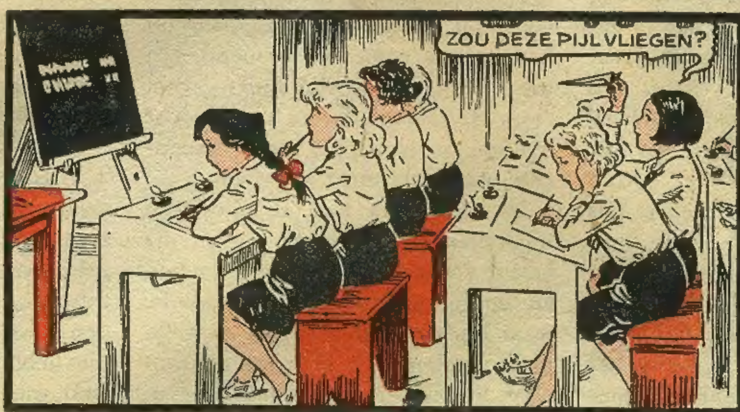
2 Toen trok ze het meisje binnen de danswei, nam de doek van de pop af en gaf deze aan het verrukte kind. „O, dank u wel!" zei het meisje opgetogen. „Ik heb nooit zo iets moois gehad."

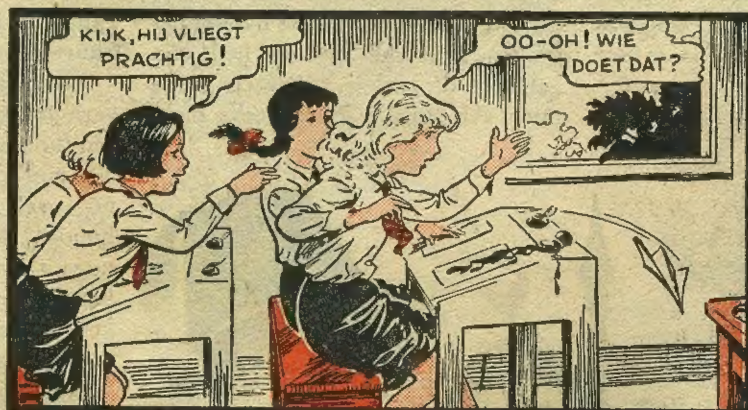
3 Toen snelde ze met haar schat weg. „Je hebt dat kindje erg gelukkig gemaakt, Vonkje," zei Jantha. Het was intussen laat geworden en de meisjes moesten gauw naar school terug.

4 De volgende morgen was er rekenproefwerk. „Wie het best haar sommen maakt, krijgt een prijs," zei juffrouw Barry. Amy Vincent zou die prijs niet verdienen; ze kende niets van rekenen.

5 Ze nam het papier, waarop ze haar sommen maken moest, en vouwde het tot een pijl. „Eens kijken, of hij vliegen wil," mompelde ze. „Dat is veel leuker dan over sommen te tobben."

6 Ze wierp de pijl naar voren en tot Vonkje's schrik kwam hij midden in haar inktpot terecht, terwijl alle inkt over haar papier vloeide. „Vloog hij niet prachtig?" giechelde Amy.

7 Op dat ogenblik kwam juffrouw Barry in de klas terug en toen ze Vonkje's papier zag, zei ze streng: „Jij, slordig kind, kom mee!" Amy deed net, of ze hard aan het werk was!

HOE 'T NOG TE PAS KWAM

OOSTERS VERHAAL DOOR J. TOEBOSCH

In een stad in 't oosten woonde een welgesteld koopman, Hesjam geheten, met zijn vrouw en hun zoon Moestafa. Een van Hesjam's beste vrienden was de tapijtwever Amurad, die verschillende knechts had en grote zaken deed. Moestafa was in zijn vrije tijd nergens liever dan in de werkplaats van Amurad en ieder hield daar veel van hem. Want Moestafa was vlug, handig en behulpzaam, en nam soms de arbeiders heel wat werk uit de handen. Op een goede dag vroeg Amurad hem lachend, of hij geen zin had 't tapijtweven te leren. Ja, dat wou Moestafa wel, als zijn vader het maar goed vond. Nu, Hesjam had er niets tegen. „Iemand kan nooit te veel leren," zei hij. „Men weet immers niet, hoe 't nog te pas kan komen."

Bijna elke dag was Moestafa nu enige uren in de werkplaats, en daar hij veel aanleg voor het vak had, duurde het niet lang of hij kende het zo goed als de beste. Nu wilde hij eens proberen, naar een eigen tekening een tapijt te maken. Weken lang was hij daarmee bezig, want bijna de hele dag moest hij in de winkel van zijn vader helpen. Maar eindelijk was hij er mee klaar en had nu ook voldoening van zijn werk, want het was een prachtstuk, waar ieder over riep.

Amurad had gauw een liefhebber gevonden, die er een flinke prijs voor betaalde. Toen hij het geld ontvangen had, zei hij: „Beste Moestafa, het is niet meer dan billijk, dat je ook wat van de opbrengst krijgt. Kijk, dit heb ik voor jou bestemd." En hij gaf hem een sommetje geld.

Moestafa was daarmee niet weinig in zijn schik. Tot nu toe had hij alleen voor zijn pleizier gewerkt, maar nu had hij ook eens wat verdiend. Hij wilde het geld aan zijn vader geven, maar Hesjam zei, dat hij 't zelf mocht houden en maar eens moest nadenken, wat hij er meer zou doen.

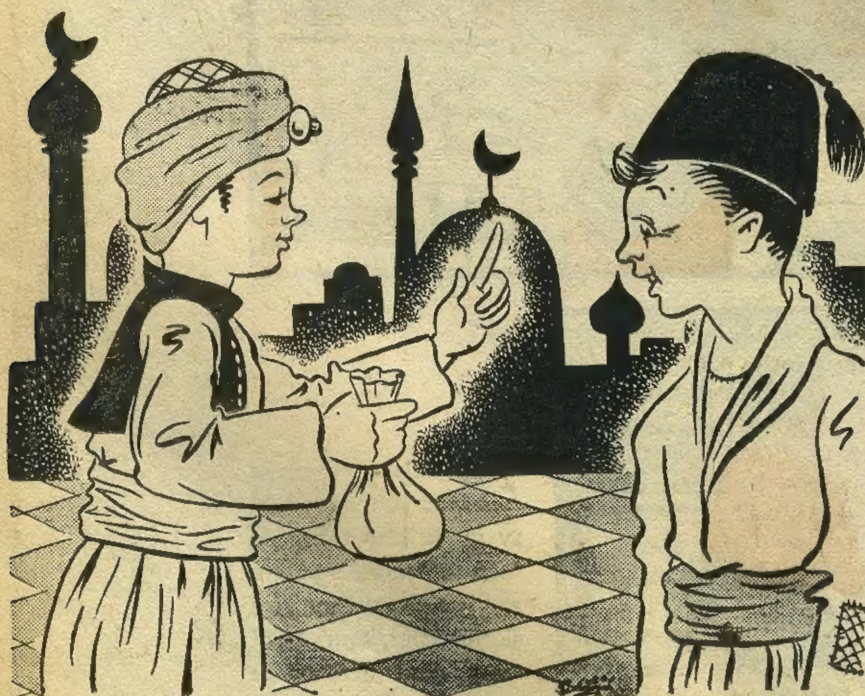
Nu, Moestafa had al gauw een mooi plan. Hij kende een jongen, die kort te voren zijn ouders verloren had en nu bij andere mensen woonde, waar hij 't niet te best had en bijna niets verdiende. 't Was een schrandere, ijverige en oppassende jongen, enige jaren ouder dan Moestafa en hij zou gaarne een kleine handel beginnen. Maar het ontbrak hem aan geld om de nodige koopwaar op te doen. Als hij die jongen eens hielp en hem 't geld, dat hij verdiend had, leende. Hij sprak er met zijn vader over en Hesjam, die er zeker van was, dat het geld goed besteed zou zijn, vond het plan van zijn zoon niet alleen goed, maar beloofde bovendien eenzelfde bedrag er bij te doen.

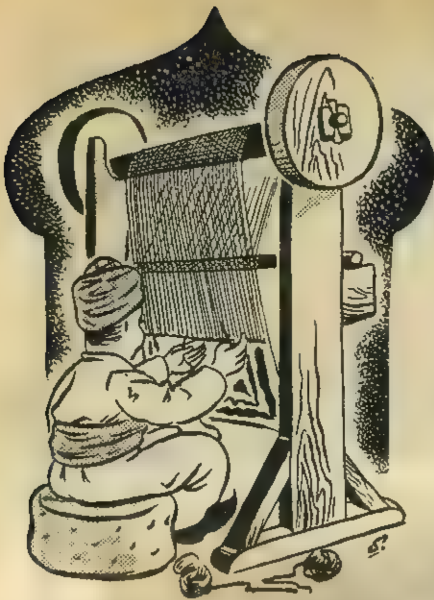
Het behoeft wel niet gezegd, dat Mirzam, zo heette de jongen, overgelukkig was. Nu zou hij zich verder wel redden. Kort daarna ging hij de wereld in, na eerst van Hesjam en zijn zoon afscheid genomen te hebben en hen allerhartelijkst te hebben bedankt. Over een jaar zou hij terugkomen en dan vertellen, hoe het met zijn zaak stond.

Zoals afgesproken was, deed hij. 't Was hem goed gegaan! Hij had goede zaken gemaakt en daarbij zó zuinig geleefd, dat hij het geleende geld kon terugbetalen. Hij wilde ook gaarne rente betalen, maar dat wilden zowel de koopman als Moestafa niet hebben. Of Mirzam blij en dankbaar was, toen hij weer vertrok! Sedert hoorde men echter niets meer van hem. Kwam hij niet meer in de buurt of was hij misschien gestorven?

Verschillende jaren waren sedert verlopen en Moestafa was intussen een flink koopman geworden, die het met zijn winkel te druk had om zich nog veel met tapijtweven bezig te houden. Alleen hielp hij nu en dan nog uit vriendschap Amurad, als deze het werk niet afkon. Door hard werken en geschiktheid had hij de zaak van zijn vader heel wat uitgebreid en hij was nu van plan, een handelsreis naar Bagdad te maken. Hesjam, die al oud begon te worden, was eerst tegen deze onderneming, die hij te gevaarlijk vond, maar gaf eindelijk toe. Moestafa bevrachtte nu vier kamelen met waren, die hij in de grote stad met flinke winst hoopte te verkopen en sloot zich aan bij een karavaan, die naar Bagdad trok.

In het eerst ging de reis voorspoedig, maar op zekere dag werd de karavaan aangevallen door een bende rovers, die zich van alle kamelen en koopwaren meester maakten. Moes-

tafa mocht nog van geluk spreken dat hij kon ontsnappen, maar hij had alles verloren, ook de koffer, die zijn kleren, geld en papieren bevatte. Urenlang dwaalde hij nu in de woestijn rond en was reeds op het punt van honger en dorst om te komen, toen hij door een andere karavaan opgenomen werd. De aanvoerder nam hem mee naar Bagdad, maar liet hem daar verder aan zijn lot over.

Daar stond nu Moestafa geheel alleen en bijna zonder geld in de grote stad, waar hij geen mens kende. Hoe hier aan de kost te komen? Het enige wat hij doen kon, was, een betrekking als winkelbediende te zoeken. Hij probeerde het op verschillende plaatsen, maar overal werd hij afgewezen.

Zo bood hij zich op zekere dag aan in een grote winkel, waar meubelen, tapijten en voorwerpen van weelde verkocht werden.

„Ik heb op 't ogenblik geen winkelbediende nodig," zei de eigenaar. „'t Enige, waar ik erg om verlegen ben, is een bekwaam tapijtwever. Maar dat is niets voor jou."

„Misschien wel," zei Moestafa. „Ik ken ook wel wat van het vak."

„Nu, dat wil ik wel eens zien," zei de winkelier. „Kom maar mee." En hij ging met Moestafa naar een werkplaats, waar enige knechts bezig waren. Hij liet hem een en ander doen en dit viel zó mee, dat hij hem dadelijk in zijn dienst nam.

Zo had Moestafa nu werk en al gauw bleek, dat hij het vak niet vergeten was. Veel verdiende hij echter niet, want Ibrahim, zo heette zijn baas, gaf geen hoge lonen en het zou dus lang duren, eer hij genoeg gespaard had voor de terugreis naar zijn geboortestad.

Dikwijls moest Moestafa voor zijn baas bij de klanten gaan werken. Zo had hij op een goede dag een karweitje bij een rijk koopman. Terwijl hij daarmee bezig was, kwam opeens de koopman binnen. Nauwelijks had hij de tapijtwever gezien, of hij riep uit: „Vergis ik me, of heb ik 't goed? Zijt ge niet Moestafa, de zoon van de koopman Hesjam?"

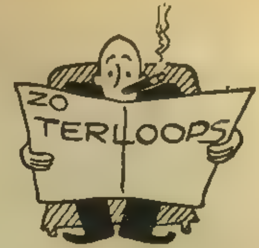
„Ja, die ben ik," zei Moestafa verbaasd. „Maar .... ook u meen ik te herkennen .... Mirzam ...."

Moestafa vertelde nu, hoe het hem gegaan was en daarna kwam Mirzam met zijn geschiedenis. Hij had eerst als een kleine koopman het land afgereisd, was later een winkel begonnen, had veel geluk gehad en was thans een van de rijkste kooplieden van Bagdad. „En," zei hij tenslotte, „dat dank ik op de eerste plaats aan u en uw vader, die mij in staat hebben gesteld te beginnen. Maar nu hoop ik ook wat voor u te kunnen doen."

Je begrijpt, dat er nu spoedig voor Moestafa verandering kwam. Daar hij Ibrahim niet in moeilijkheden wilde brengen, bleef hij nog enige dagen bij hem, wat door deze zeer op prijs werd gesteld en nam daarna zijn intrek bij Mirzam. Hier bleef hij tot uit Bagdad een karavaan vertrok, die ook zijn geboorteplaats zou aandoen. Toen nam hij hartelijk afscheid van de koopman, die hem ruimschoots in staat had gesteld de reis te doen, en kwam goed en wel bij zijn ouders aan. Of die blij waren! En of Moestafa wat te vertellen had!

Toen hij wat later Amurad sprak, zei hij: „Wat had ik moeten beginnen, als ge mij 't tapijtweven niet geleerd had? Wie had toen kunnen denken, dat 't me nog zo te pas zou komen? Ik mag u wel dankbaar zijn."

„Maar mij niet alleen," zei Amurad. „Want als je toen die arme jongen niet geholpen had, zat je nu nog in Bagdad te weven. Voor die goede daad zijt ge nu beloond."

1. De Shetland-eilanden, bekend om hun kleine pony's, hebben ook een kleine herdershond, die als regel van snuit tot staart niet meer dan twee voet meet. Hij heeft lange, zachte haren en is schrander en trouw.

2. Dat kinderen niet zo spoedig in slaap vallen als volwassenen, hebben jullie misschien wel eens ondervonden. Maar in Amerika, met zijn voorliefde voor cijfers, heeft men precies uitgerekend, dat een volwassene gemiddeld na 10 tot 20 minuten inslaapt en kinderen pas na 30 of 35 minuten.

3. De langste dagen van het jaar, tegen het einde van Juni, zijn daarom nog niet de warmste. De zomerse zonnestralen worden in de zomermaanden eerst door de grote oceanen opgeslorpt en pas wanneer deze in Juli of Augustus hun hoogste temperatuur hebben bereikt, wordt het ook op de vastelanden warmer

EEN SCHILDERACHTIG ITALIAANS BERGDORPJE

We maken een berg van zand en op die berg zetten we onze huisjes neer, zodat we een leuk dorp bij elkaar krijgen.

In onze tekeningen vinden jullie huisjes en een brug.

Het eerste wat je te doen hebt is bomen en huisjes een kleur te geven.

Natuurlijk kleur je dat niet zo maar lukraak, maar je trekt de tekeningen eerst netjes over met carbonpapier op karton, of, als je een extra-nummer van dit blad hebt, dat je stuk mag knippen, plak je de tekeningen op karton en je laat ze goed drogen, voordat je met kleuren begint.

In jullie berg maak je met platte stukken hout hier en daar een flinke trap. Een bergtrap, zoals dat heet.

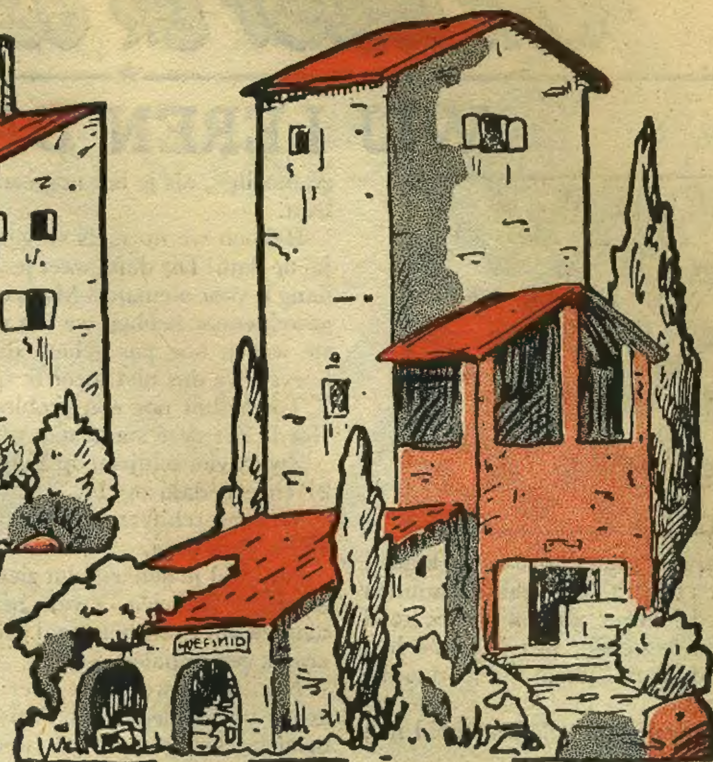
Tussen een paar bergen (op een paar komt het niet aan, wel?) maak je een flinke diepe geul die een bergrivier moet voorstellen, en je zet die uitgeknipte brug daar overheen.

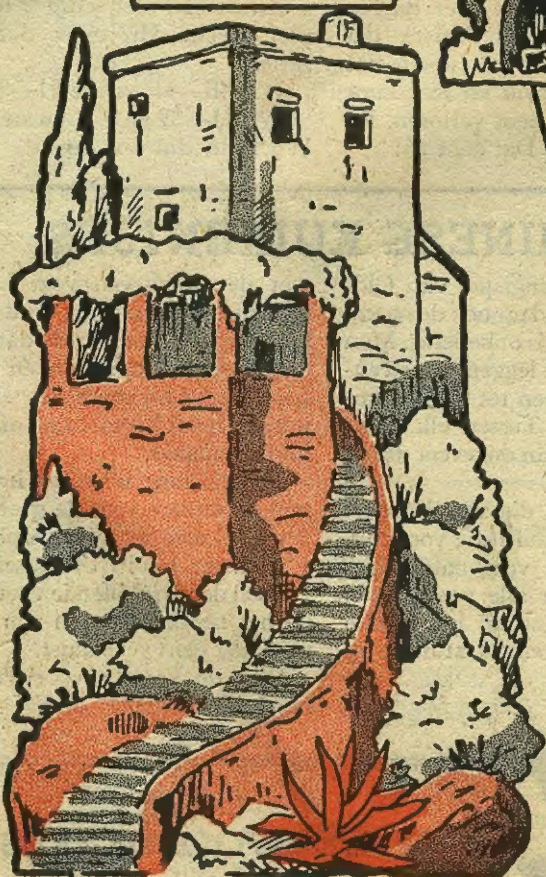
Daarna geven we de huizen een goed plaatsje, ergens op de hellingen van de bergen. Dat kan makkelijk door de onderste lip stevig in 't zand te steken. Op die manier maak je een prachtig Italiaans landschap.

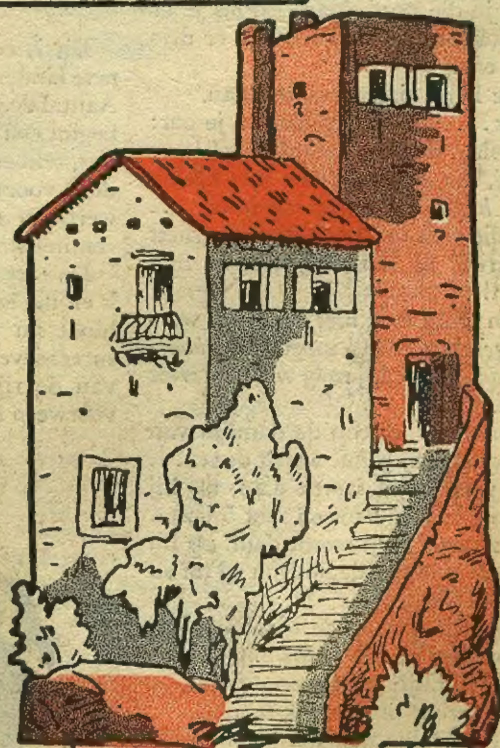
Stukjes mos op de berghellingen zien er uit als prachtige bossen. Heb je een spoortrein bij de hand, laat die door de dalen rijden; misschien speel je 't zelfs klaar een tunnel te bouwen. Groene takjes zijn bij de hand om er allerlei bomen van te maken. Hier is een prachtgelegenheid om jullie fantasie naar hartelust uit te leven.

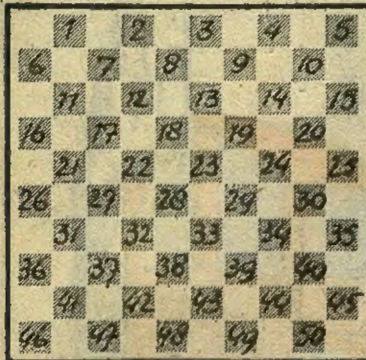

WIJ LEREN DAMMEN

Eigenlijk zou er boven deze bladzij moeten staan: „Wij hebben dammen geleerd." Want als jullie alles goed hebben begrepen, wat ik jullie heb geleerd, dan kennen jullie nu alle spelregels.

Laten wij voor alle zekerheid nog even repetitie houden.

Slaan is verplicht. Dat betekent: Als je *kunt* slaan, dan *moet* je slaan.

Meerslag gaat voor. Dat betekent: Als je één stuk kunt slaan, maar ergens anders op het bord twee, dan *moet* je die twee slaan. En als je er drie kunt slaan, dan *moet* je er drie slaan enz.

Als je kunt, dan moet je slaan.
Maar .... knoop dit goed in je oor:
Meerslag, dat gaat altijd voor!

Hij, die aan zet is en niet spelen kan, heeft de partij verloren.... Hij, die zich op laat sluiten, verliest de strijd, al huilt hij tranen met tuiten!

Een schijf mag niet *achteruit* worden *geschoven.* Hij moet altijd *vooruit gaan,* maar hij mag wel *achteruit slaan.*

Een schijf, die op de damlijn van de tegenpartij komt, wordt dam .... Een witte schijf wordt dam, als hij op de lijn van 1 tot en met 5 komt. Een zwarte schijf wordt dam, als hij komt te staan op de lijn van 46 tot en met 50. Maar ....

Een schijf, die op de damlijn komt
En meteen er van verdwijnt,
Die is en blijft gewoon een schijf,
Hoe vreemd of dat ook schijnt.

Weten jullie nog wel? Natuurlijk, weten jullie het nog!

Het is allemaal eigenlijk niet eens zo moeilijk, als je het nog eens overleest.

Hebben we nu niets vergeten? O, ja, de dam! Die dam, weet je wel, die bang is voor niemand! Maar over die geweldenaar hebben we het de laatste weken nog pas gehad, daarover hoeven we dus niet meer te spreken.

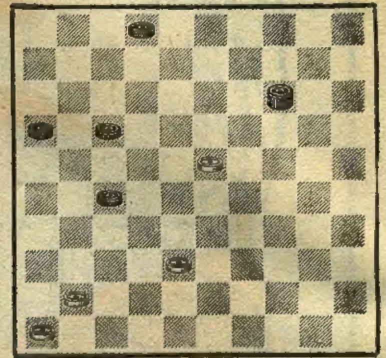
Tot besluit nog een probleempje? Goed! Zet deze stand dan maar op.

Zwart vier schijven op 2, 16, 17 en 27 en een dam op 14.

Wit vier schijven op 23, 38, 41 en 46 en geen dam.

Nou, zul je denken, dat ziet er niet mooi uit voor wit. Zwart heeft een dam en wit heeft helemaal geen kans er ook een te halen.

Nee, maar wit heeft twee dingen goed onthouden. Ten eerste dat meerslag voorgaat en ten tweede dat je, als je aan zet bent en niet kunt spelen, dat je dan hebt verloren. En daardoor wint wit. Dat gaat zó:

Wit speelt 38—32.

Zwart moet nu twee schijven slaan van 14 naar 37.

Nu wit 41—12.

Zwart kan met schijf 2 natuurlijk niet spelen. Hij moet dus 16—21 zetten.

Wit 46—41, zwart 21—27.

Wit 41—37 en .... zwart kan niet. Wit heeft dus gewonnen!

CHINESE KUIKENTJES

Dit is een lievelingsspel van Chinese kinderen. Vandaar ook de naam. Aantal deelnemers is onbeperkt. Men begint een rij uit te leggen met steentjes, schoenen of tien tot vijftien andere voorwerpen. Tussen elk voorwerp een afstand van ongeveer dertig centimeter.

De eerste speler, die aan de beurt is en die een lam kuikentje voorstelt, hinkt nu (op een voet natuurlijk) successievelijk over alle voorwerpen van de rijen, totdat hij het laatste voorwerp heeft bereikt. Dat moet hij met de opgeheven voet uit de rij schoppen en opnemen en dan terughinkelen naar het eerste, dat hij weer wegschopt en opneemt en zo maar door, totdat hij zoveel mogelijk voorwerpen heeft bemachtigd of een fout heeft gemaakt.

Fout is het: wanneer het kuiken met de andere voet de grond raakt; als hij een der voorwerpen raakt; wanneer hij in de tussenruimten (tussen de verschillende voorwerpen) na het neerkomen van zijn voet die voet nog eens verplaatst.

Wie de meeste voorwerpen bemachtigt, wint het spel.

ONZE SPREEKWOORDENREBUS

Vervang de cijfers door de juiste letters. De cijfers geven de juiste plaats aan van elke letter in het alfabet. Een 7 is dus .... een G. enzovoort.

4. 5. 23. 9. 14. 4. 22. 1. 14. 22. 15. 18. 5. 14.
11. 18. 25. 7. 5. 14.

EEN BLADZIJ PUZZLES

Van boven naar beneden:

1 Twee bij elkaar vormen een ....?
3 Groente
4 Is de vrouw van een baron
5 Balken als een ezel
6 Hoofd
7 Zacht klapje
10 Splinters
12 Thans
15 Honderd gram
17 Niet .. veel en niet .. weinig
21 Inwoner van Ierland
22 Zet men kaarsen op
23 Alom
25 Een Estlander noemt men ook een ...
27 Zijtak van de Elbe. Met een N ervoor is het een zwarte
28 Meisjesnaam
32 Ik moet eerst mijn werk .. maken
33 Slimme dieren uit vele fabels
35 Meisjesnaam
37 Bovenbeen
39 Ivoor. Met een H ervoor is het een noodkreet
40 Men moet zijn even- ...... helpen
41 Dwarshout van een mast
42 Dicht
44 Hij kwam .. mij
46 Afkorting van meester of meneer
47 Niet gesloten
49 Moeder
50 Bijwoordje
51 Vijftiende en achttiende letter van het alfabet
54 Afkorting van dokter of druk
55 Afkorting van eerstvolgende

Van links naar rechts:

2 Na verbranding blijft alleen nog de .. over
4 Deel van Indonesië
6 Ik heb een pen van veertien ......
8 Kever
9 Legt een kip
11 Nachtkleed
13 Veertiende en elfde letter van het alfabet
14 Italiaanse rivier die in de Adriatische zee uitkomt
16 Voordeel
18 Op de ..... baan schuiven
19 Als die warm loopt, wordt rijden gevaarlijk
20 Is de B-noot
24 Hij was er veel ... dan ik
26 Wanneer het brood te .... is, snijdt het niet makkelijk
28 Voorzetsel
29 Lidwoord
30 Landbouwwerktuig
31 Moet men soms laten plomberen
34 Dat is een .... snuiter
36 Komt in vele sprookjes voor
37 Is de C-noot
38 Vindt men bij tokkelinstrumenten
41 Witte graansoort
43 Is een A-noot
44 Achter
45 Een enkele keer
47 Grootvader
48 Tweemaal dezelfde klinker. Is ook een water
50 Donkerbruine kleverige vloeistof
51 Dat paard sloeg .. hol
52 Afkorting van nummer

ZEILSCHIP-PUZZLE

53 Gissen
54 Landbouwprovincie in het N.O. van Nederland
56 Slede
57 Naam van de eerste vrouw

Oplossing

TEKENPUZZLE

Oplossing

DOOLHOF PROBLEEM

Oplossing spreekwoordenrebus:

DE VLAG STRIJKEN VOOR IEMAND

Uit de vaderlandse geschiedenis weten we nog wel, dat onze beroemde zeeheld Maarten Harpertsz. Tromp in het voorjaar van 1652, toen hij bij Dover een Engels smaldeel onder admiraal Drake ontmoette, talmde met de vlag te strijken voor de Britse oorlogsschepen, en dat daarmee de Eerste Engelse Oorlog een feit was. Dat strijken van de vlag gold als een teken van eerbied; men gaf er mee te kennen, dat men zich als de mindere beschouwde. De vlag voor iemand strijken wil dan ook zeggen: voor iemand onderdoen, het tegen die persoon afleggen.

Oplossing

EVEN NADENKEN

Als een jonge koekoek niet uit het nest kan, dan is het een volwassen koekoek zeker niet mogelijk geweest binnen te dringen.

Oplossing

KLINKERPUZZLE

O R G E L
O P A A L
I N V A L
E N G E L
V E D E L
A N G E L
A F V A L
R E B E L

DE DROOM VAN DARO, DE DURFAL!

De jongens beseften, dat ze spoed moesten maken en dat ze het lezen van het geschrift tot een betere gelegenheid moesten uitstellen.

Daro stak het in zijn zak en wees toen Sjel op een patrijspoort. Ze hoorden Rubart naar de hut komen en ze lieten zich in zee vallen.

Ze doken onder en toen een tierende Rubart, die hen vergeefs had gezocht, door de patrijspoort keek, kon hij niemand ontdekken.

Daro en Sjel bleven zo lang onder water als ze konden. Toen ze om een rotspunt zwommen, zagen ze een rover de wacht houden

Gelukkig bemerkte hij de jonge zwemmers niet. „Zo, dat hebben we er goed afgebracht," zuchtte Daro, terwijl ze naar de kust waadden.

Dichtbij zagen ze een grot en ze ijlden er heen om even uit te blazen en verder te overleggen. Plotseling hoorden ze voetstappen.

Ze maakten zich gereed om de rover, die ze dachten te zien, onschadelijk te maken, toen ze tot hun vreugde Maja de grot zagen binnentreden. „Maja!" juichten ze tegelijk.

Ze hoorden hun vriendinnetje uit en vernamen van haar, dat „De rappe Jager" voor anker was gegaan in een baai dichtbij. Daro vertelde van het papier, dat hij gevonden had.

Maar er was geen tijd. De rover, die ze op de rots hadden gezien, stond nu naar zee te turen, waar „De rappe Jager" lag. „Ze zoeken blijkbaar nog naar ons," mompelde Daro.

De rover tuurde door een kijker en het drietal hoorde hem zeggen: „Zo; daar ligt dus Daro's schip. Ik zal het de kapitein meedelen en dan zullen we dat bootje eens even overrompelen."